

- Klare for 50 nye kvalitetskommuner. **Side 3**
- Slik gjør du lønssjekken. **Side 7**

Savner fagbevegelsen

FOTO: THEA GRAY ROSENBERG/TØNSBERG BLAD

Miljøslappfisker: – Fagorganisasjonene må bli pådrivere i miljøspørsmål, ikke bremseklosser. Stortingspolitiker Inga Marte Thorkildsen gir fagbevegelsen dårlige klimakarakterer.

Side 4–5

Hemmelig rundt pensjon

Med kommunens pensjonsordninger ute på anbud, får ikke tillitsvalgte lov til å blande seg inn. – Det er ekstremt vanskelig å være tillitsvalgt når jeg ikke får diskutere med noen, sier May Britt Sletten.

Side 2

FOTO: JENS HAUGEN

Handling mot sosial dumping

Kampen mot sosial dumping er en kamp for den norske modellen, mener arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen.

Side 3

FOTO: KARL-SOFIE JENSEN

Sykla Trondheim–Oslo

I håp om å få reversert et vedtak om bruk av anbud i kollektivtrafikken, tok en gjeng bussjåfører fra Trondheim sykkelen fatt. I hovedstaden ventet fagforeningskameratene.

Side 5

FOTO: PER FLAKSTAD/FAGBLADET

Ulovlig hemmelighold

– De tillitsvalgte skal ha reell påvirkning i spørsmålet om flytting av pensjonsordninger. Når rådmenn og forsikringsmeklere nekter de tillitsvalgte å bruke egen ekspertise, er det i strid med hovedavtalen, sier spesialrådgiver Klemet Rønning-Aaby i Fagforbundet.

I alt har åtte kommuner pensjonsordningene sine ute på anbud denne høsten. Felles for alle er at forsikringsmeklerne er hyret inn som kommunenes rådgivere. Mens meklere og administrasjon vil ha minst mulig innblanding, blir politikere og tillitsvalgte spilt ut over sidelinja.

Alene mot alle

En som har erfart dette er May Britt Sletten i Kongsvinger kommune. Kongsvinger har pensjonsordninga ute på anbud i høst.

– Vi har fått beskjed om at vi ikke kan diskutere dette med en levende sjel, og at jeg risikerer fengsel dersom jeg bryter taushetsplikten. Jeg var ikke kjent med at Fagforbundet har en forståelse av dette som sier at jeg kan støtte meg på forbundets eksperter. Det blir veldig vanskelig å finne fram til de gode argumentene uten å kunne diskutere dette med noen.

– Dett er ikke tråd med avtaleverket, mener Rønning-Aaby. Avtalen er at vi skal ha reell innflytelse og kunne komme med argumentene våre tidlig i prosessen. Her er det behov for mye tydeligere kjøreregler. Vi skal ikke være et sandpåstrøingsorgan, sier han.

I KLP er man glade for at denne debatten kommer opp. – Det ekstreme hemmeligholdet er et demokratisk problem. Det finnes eksempler på at rådmannen har unntatt alt, bortsett fra sin egen framstilling. Hvordan skal da et kommunestyre ta stilling til det, spør avdelingsleder Steinar Fuglevaag i KLP forsikring. Han legger til at KLP ønsker åpne prosesser. – Hvorfor skulle det være farlig å argumentere åpent for det man mener er kloke valg, spør han.

Lurvete rådgivere

Det er vanskelig å vurdere de ulike leverandørene av pensjonsforsikring. Derfor velger mange kommuner å leie inn ek-

sterne rådgivere, forsikringsmeklerne. De framstiller seg som nøytrale rådgivere og underslår at de kan tjene grovt på å anbefale et annet forsikringsselskap

Hemmelig: – Det er ekstremt vanskelig å være tillitsvalgt når jeg ikke får diskutere med noen, sier May Britt Sletten.

FOTO: JENS HAUGEN

enn KLP. Meklerne kan få enorme provisjoner for å være en slags mellommann mellom kommune og forsikringsselskap. Beløpet kan lett sprette opp i mellom 300 og 500 000 kroner i året. I noen tilfeller får mekleren disse pengene direkte av forsikringsselskapet, i enkelte andre tilfeller betaler kommunen dette selv.

Kaster bort 400 000

– Det er vanskelig å si hva som er mest betenkelig, sier KLPs Steinar Fuglevåg. – Når disse provisjonene er en slags skjult bonus for at rådet skal gå i en bestemt retning, er det veldig betenkelig. Det er mer realt, men like ubegripelig at for eksempel en kommune i Nord-Norge velger å betale over 400 000 i året for denne meklertjenesten, som faktisk ikke er verd en krone. Denne jobben har forsikringsselskapene allerede regnet inn i premien. Dette er mye penger rett ut av vinduet, sier han.

Rønning-Aaby i Fagforbundet er enig. Det var bestemt at man skulle forby denne ordningen med provisjoner. Av en eller annen grunn er den innføringen av en ny forskrift utsatt.

– Denne nye meklerskriften skulle rydde opp i et usedvanlig lurvete system, sier han. – Det burde være innlysende at den som kjøper en tjeneste også skal være den som betaler for den. Når enkelte er villige til å betale rådgiveren hundretusenvís «under bordet» for at rådet skal gå i deres favør; trenger jeg å si hva slikt burde kalles? sier Klemet Rønning-Aaby.

GEIRMUND JOR | geirmund.jor@fagforbundet.no

Sjekk dine rettigheter

Nå er det viktigere enn noensinne at medlemmene setter seg inn i rettighetene sine. Om vel et år kommer pensjonsreformen og mye vil bli nytt.

Slik sjekker du din egen pensjon: Logg deg inn på www.klp.no. Se under kategorien Person, velg pensjon og «min side pensjon». Legg inn fødselsnummer og passord. Ved første gangs pålogging vil du motta et personlig passord på din mobiltelefon eller per vanlig post.

Medlemmer i SPK velger www.spk.no, går vider til person og så til «mitt medlemskap» i høyremenyen. Også her legger du inne fødselsnummer og passord. Første gang får du et passord i posten, og må vente på det.

Har får du nøyaktig oversikt over opptjente rettigheter i folketrygden, KLP og SPK, opptjening i andre pensjonskasser og forsikringsselskap er ikke med. Sjekk om antall år med opptjening, inntekt og andre opplysninger stemmer med dine egne notater. Er det et avvik, bør du kontakte KLP, SPK eller personalkontoret på jobben for å finne årsaken.

Offentlig tjenestepensjon

Grunnlaget for all pensjon i Norge er

folketrygden. Den gir rundt regnet ca halve lønna i pensjon for en som har vært i en normal jobb det meste av sitt voksne liv, litt mer for lavtlønte og litt mindre for høytlønte. Alle endringene vi har lest om i avisene de siste par årene kommer i folketrygden.

Oppå den kommer tjenestepensjonen. Her er det KLP, Statens pensjonskasse, en del kommunale pensjonskasser og et par andre livsforsikringsselskap som utbetaler pensjon. Retten til tjenestepensjon er hjemlet i tariffavtalene. (se www.fagforbundet.no/tariff) De aller fleste medlemmene har en offentlig tjenestepensjon som gir en garantert samlet pensjon på minst 66% av sluttlønnen. Har du jobbet i full stiling i minst 30 år, har du rett til full pensjon.

Reglene er mer uoversiktlige for deltidsansatte. Hvis du jobber mindre enn 168 timer i løpet av et kvartal tjener du ikke opp rett til pensjon det kvartalet. Enkelte kan derfor oppleve at de meldes inn og ut av tjenestepensjonsordningen, avhengig av hvor mye de jobber. (Se f.eks. www.klp.no)

ILL. FOTO: HEIDI STEEN

Bra å eie pengebinge

– Det er en fordel både for helsevesenet, kommunesektoren og de ansatte å eie sitt eget forsikringsselskap. Det er viktig at partene har innflytelse og kontroll på pensjonsformuen, mener Klemet Rønning-Aaby i Fagforbundet.

De siste årene har forsikringspremiene fra de ulike livsselskapene blitt så godt som helt like. For noen år siden prøvde Storebrand og Vital seg på å tilby lavere premier, men etter hvert har de måttet sette forsikringspremiene opp de også. I dag er det bare ørsmå premieforskjeller.

Meningsløst å flytte nå

– Akkurat nå har det ingen ting for seg å forlate KLP, mener Rønning-Aaby. Det er bare ett år igjen til pensjonsreformen og da vet ingen på det nåværende tidspunktet hva tjenestepensjonsordningen vil koste. Derfor er alt snakk om hva som lønner seg eller ikke, bare nonsens, ingen vet, sier han.

Han legger til at partene har stor

nytte av KLPs ekspertise nå som hele ordningen er i støpeskjeen. Pensjonskontoret spiller en sentral rolle i forvaltningen av pensjonsordningen, men med jevne mellomrom spør vi også KLP om de vil gjøre spesielle beregninger for oss.

Vil låne bort penger

Finanskrisen har på nytt aktualisert nødvendighetene av å eie sitt eget finansforetak, for mens banker verden over strammer igjen pengesekken er KLP mer enn villige til å gi rimelig lån til kommunesktoren.

– Ja, bekrefter avdelingsleder Steinar Fuglevaag i KLP. Vi har all pensjonssparingen i forvaltning og har rikelig med midler til å låne ut til kundene våre. Vi har alltid vært kommunenes finansielle sparringspartner og stiller opp igjen når det trengs, sier han og minner om at KLP er og har vært en viktig långiver til kommunene. Dette har blitt på nytt aktualisert i en fase med høyere renter og vanskeligere tilgang til rimelig lån.

Klart for de neste femti kvalitetskommunene

Det har vært stor aktivitet i kvalitetskommuneprogrammet i høst. Tillitsvalgte i Fagforbundet har vært på opplæring, og det har vært nettverksamlinger for alle kommunene som er med i programmet.

De neste 50 kvalitetskommunene skal plukkes ut og fristen er 20. oktober (fristen er ikke helt absolutt). De vil utgjøre pulje 4. Dag Christiansen og Anne Grete Krogh i Omstillingsenheten i Fagforbundet blir nesten andpustne av å fortelle om alt som har foregått denne måneden.

– Vi gir Fagforbundets tillitsvalgte grundig opplæring i 3-partssamarbeidet allerede fra starten av. Det er viktig at alle skjønner hva det innebærer at det skal være tre likeverdige parter i dette arbeidet, sier Christiansen.

Eierskap til kvalitet
– Dersom de tillitsvalgte skal få innflytelse på hvilke prosjekter som velges ut og de skal være med på å fronte i etterkant, så er eierskap viktig, sier Krogh.

En styringsgruppe med lik representasjon må på plass. De tillitsvalgte har også ansvar for å få i gang aktivitet blant

medlemmene og de andre ansatte i kommunen.

– Meningen er at du skal få til bevegelse der tjenesten utføres, da må de

Kvalitet: Tidsfristen 20. oktober for søknad som kvalitetskommune er ikke absolutt. Anne Grethe Krogh og Dag Christiansen i Omstillingsenheten oppfordrer tillitsvalgte til å presse på så kommunene sender inn søknad.

FOTO: KARI-SOFIE JENSSEN

som utfører tjenesten være med. De må få bruke kunnskapen sin, påvirke og være med å utforme sin egen arbeidsdag. Man kan ikke kommandere seg til kvalitet, sier Christiansen.

Miljø for kvalitet
Ifølge Krogh og Christiansen har fagforeningene en viktig rolle i arbeidet med kvalitetskommunene.

– Vi inviterer inntil fem personer fra hver fagforening til opplæring, sånn at de skal ha et felles miljø, sier Christiansen. Først får de opplæring ved oppstart, og noen måneder seinere får de videreopplæring.

Krogh forteller at kommunene til og med pulje 3, nå har vært inne. Det betyr at 750 tillitsvalgte og aktivister har vært på kurs!

Demokrati gir kvalitet
For Fagforbundet er dette den måten vi ønsker å samhandle og utvikle kommunene på. Dette medfører ikke nødvendigvis mer jobb, bare en annen og smartere måte å jobbe på.

KARI-SOFIE JENSSEN | kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no

Utvider allmenngjøring

Regjeringen vil styrke allmenngjøringsinstituttet i sin handlingsplan to mot sosial dumping. Det signaliserte arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen på LOs seminar om sosial dumping. – En viktig del av kampen for den norske modellen, mener ministeren.

Det betyr at den nye handlingsplanen Dag Terje Andersen la fram 7. oktober, vil gjøre det lettere å allmenngjøre tariffavtaler innen renhold, hotell- og restaurant, industri og jordbruk.

Når en tariffavtale allmenngjøres gjelder den for alle som jobber innenfor bransjen. Overtredelser kan bety sanksjoner fra Arbeidstilsynet, som bøter eller stopp i arbeidet. I praksis kan allmenngjøring for eksempel bety at man innfører bransjevis minstelønn i Norge.

Kommunal likelønn
Sammen med implementeringen av ILOs konvensjon nummer 94 for hele offentlig sektor, som skjer 1. mars neste år, gir dette sterke kort i kampen mot sosial dumping.

– Jeg syns det er usedvanlig bra det regjeringen gjør på overordnet nivå. Utfordringen er å få de lokale partene til å ta ansvar, og at lokale tillitsvalgte får

innsynsrett og bruker den, sier Stein Guldbrandsen, leder for Seksjon samferdsel og teknisk i Fagforbundet.

Mulig umulighet
En opplagt minister la vekt på at kampen mot sosial dumping er en del av kampen for den norske modellen.

– OECDs økonomer kaller den norske modellen «the Norwegian puzzle». De ser på norsk økonomi som biologene ser på humla; en teoretisk umulighet.

Den tidligere næringministeren er av en annen oppfatning. – Den norske modellen fungerer, den fungerer godt og den skal forsvares. Det begynte vi med i det vi flytta inn i regjeringskontorene, da vi reverserte det vedtatt forslaget til arbeidsmiljølov.

Mindre konflikt med LO
Han pekte blant annet på at OECD-økonomene mener en sterk fagbevegelse

betyr mye streik og konflikt. Det mener han er feil. – En sterk fagbevegelse med innflytelse streiker mindre. Den norske modellen bidrar til stabilitet i arbeidslivet og sosial trygghet. Det gjør at vi har verdens mest effektive arbeidskraft.

Selv om de fleste i det politiske landskapet vil bekjenne seg til forsvaret av den norske modellen, langet Dag Terje Andersen ut mot høyresiden i norsk politikk. – Du kan ikke være for den norske modellen og samtidig åpne for større lønnsforskjeller. Du kan ikke være for den norske modellen, og samtidig gå inn for privatisering av skoleverket.

– Det er de som mener at hvis polske arbeidere får mer lønn her enn i Polen «så er vel det bra for dem». Det er en argumentasjon vi må avvise, slår Dag Terje Andersen fast. – Vi skal ha ett nivå i Norge. Derfor er fagbevegelsen så viktig. Derfor er tillitsmannsapparatet så viktig, fordi dere er nettverket som kan få opp og fram de konkrete tilfellene av sosial dumping.

NILS FREDRIK HANSEN | nils.fredrik.hansen@fagforbundet.no

Stabilitet: Dag Terje Andersen går til kamp mot sosial dumping.

FOTO: PER FLAKSTAD

På årets kommunalkonferanse spurte vi: Hva gjør du for miljøet?

Wenche Sæther, hovedtillitsvalgt Stange kommune

– Jeg prøver å være nøye med å sortere søppel: Plast, papir, papp, glass og metall. Der jeg bor nå, er jeg helt avhengig av bil når jeg skal forflytte meg. I tillegg blir det kjøring når barna skal på diverse treninger og aktiviteter. Snart skal jeg flytte, og da planlegger jeg å sykle eller gå til jobben.

Bjørn Andreasen, fylkesleder SST Oppland

– Kildesorteringsordninga er veldig bra der jeg bor – jeg kildesorterer alt! Dessverre må jeg kjøre en del bil, i mangel på alternativer. I fagforeningssammenheng arrangerte vi en temadag om biobrensel. Det handla om å bygge om eksisterende oljefyringsanlegg i offentlige bygg, til alternative energikilder. Dette skal vi arrangere på nytt, og prøve å få med flere fra kommunene.

Øystein Hansen, opplæringsansvarlig, Finnmark

– Vi har ikke noe godt kildesorteringssystem i Kirkenes, så jeg har rett og slett bygd mitt eget system. Jeg komposterer alt organisk avfall, og får god matjord av det. Jeg har holdt på i sju-åtte år med dette og normalt så tar prosessen fra avfall til ferdig matjord rundt ett år. I fagforeningssammenheng så er vi bevisste på å alltid kjøre sammen på kurs og arrangementer.

Helene Skeibrok, ungdomstillitsvalgt/leder, SHS Hedmark

– I tillegg til kildesortering, så er jeg bevisst på å skru av lys og annen strøm som står på i rom som ikke er i bruk. Jeg er ivrig tilhenger av kollektivtransport, spesielt toget. Jeg har nylig flytta til et sted med dårligere kollektivtilbud, så jeg ble nødt til kjøpe min aller første bil, dessverre. Som lokalpolitiker i Hamar kommune har jeg vært med på å lage klimahandlingsplan, men jeg skulle gjerne gjort mer.

Fakta

- Allmenngjøringsloven ble vedtatt i forbindelse med EØS-avtalen i 1994.
- Opprettet for å sikre utenlandske arbeidstakere norske lønns- og arbeidsvilkår i Norge.
- Det kan kreves allmenngjøring av en landsdekkende tariffavtale innenfor bransjer der det kan sannsynliggjøres at det foregår sosial dumping. Avgjørelsen skjer i tariffnemda.
- Allmenngjøring er et av de viktigste verktøyene mot sosial dumping, men selve prosessen fram mot allmenngjøring har vist seg å ta tid.
- Tariffavtalen for bygg- og anleggsbransjen er allmenngjort.

TEKST: ELLISIV SOLSKINNSBAKK SELNES

Rust opp til klimakamp

Klimatrusselen er i ferd med å sende oss inn i en ny virkelighet. Vi skal gjennom en ny industriell revolusjon. Stortingspolitiker Inga Marte Thorkildsen synes fagbevegelsen skal være med og prege det nye samfunnet med sine farger og verdier. Men da må den skjerpe seg.

– All erfaring viser at hver gang fagbevegelsen bryr seg om noe, så begynner det virkelig å skje ting. Med all den påvirkningskrafta dere har, kunne vi kommet lenger med miljøarbeidet i kommunene, sier Thorkildsen.

Som SVs miljøpolitiske talskvinne sitter hun også i energi- og miljøkomitéen. Hun mener fagbevegelsen må bli en tydelig røst i kampen mot klimatrusselen. I solidaritet med de som kommer etter oss, bør nettopp fagbevegelsen stå i front for å hindre en politikk som gjør klimaet dårligere.

– Slik det er nå, opplever jeg fagbevegelsen som en utydelig og til tider svak stemme når det gjelder miljø. Da Roar Flåthen presenterte LOs tre viktigste saker foran valgkampen, var ikke klima blant disse punktene. Jeg er sjøl medlem av LO, og ble veldig skuffa, sier Thorkildsen.

Det store spranget

– Vi står på spranget fra å være et oljesamfunn til å bli et lavutslippsamfunn. Fagbevegelsen kan være med på å vri næringspolitikken fra å være oljebasert

til å bli bærekraftig. Så lenge oljeindustrien får dominere i debatten, så kommer vi ikke til å klare spranget inn i lavutslippsamfunnet, sier Thorkildsen.

Hun ser at det er utfordrende for fagbevegelsen på de områder hvor arbeidsplasser er direkte tuftet på oljeindustrien, som for eksempel i Nordsjøen.

– Vi må ikke sette vår lit til at oljeindustrien vil være her i framtida, og nå er spørsmålet: Hvordan skal vi bygge arbeidsplassene etter oljealderen?

Thorkildsen har ikke noe umiddelbart svar på spørsmålet, men tror en god begynnelse er å styre de som utdanner seg, bort fra petroleumssektoren.

Sparedusj og sparepærer

Hjemme hos seg selv har Thorkildsen gjort noen enkle grep til klimaets beste. – Jeg skrur ned varmen når jeg ikke er hjemme og jeg har etterisolert alle vinduer. Så har jeg installert sparedusj og sparepærer. Men jeg har mye å ta igjen, spesielt når det gjelder flyreiser. Det er nok der jeg personlig forurenser mest.

Ifølge Thorkildsen dreier det akutte

seg om måten vi har organisert samfunnet på, med bensinbiler og elektrisitet.

– Det er fint å finne fornybar energi, men det er ikke det som først og fremst vil redde verden. Det aller viktigste nå, er at vi slutter å forurense, tordner Thorkildsen.

Biogassbuss-ros

Kritikken til tross – alt er ikke helsvart sett med Thorkildsens øyne.

– LO- lederens jernbaneengasjement er flott. Et annet forbilledlig eksempel er Fagforbundet i Nordland sitt engasjement mot utvinning av olje og gass utenfor Lofoten og Vesterålen.

SV-politikeren har også lagt merke til Fagforbundets engasjement for å få Norges busspark over på biogass.

– Det er kjempebra at Fagforbundet sammen med Transportarbeiderforbundet har tatt dette initiativet, og spilt ballen inn til Miljøverndepartementet. Løsninga på klimaproblemet ligger nettopp i å gi slipp på måten vi har organisert samfunnet på, med bensinbiler og elektrisitet.

FOTO: ELLISIV SOLSKINNSBAKK SELNES

Bevar Miljøet: I solidaritet med de som kommer etter oss, bør fagbevegelsen gjøre en innsats for klimaet, sier Inga Marte Thorkildsen.

Tid blir ny valuta

Fagforbundet har inngått flere samarbeidsprosjekter med tanke på miljø og klima, men det er Naturvernforbundet som er hovedsamarbeidspartneren. De er eneste faste miljøpost på forbundets budsjett, og mottar om lag 300 000 kroner i året.

– Vi får rådgivning og hjelp til høringer – og i tillegg støtter vi en god sak, forteller rådgiver i Fagforbundets samfunnspolitiske enhet, Gunnar Steinsholt. Til kommunevalget i fjor utarbeidet Fagforbundet, i samarbeid med Naturvernforbundet, ei liste med ti konkrete krav til lokal klimapolitikk.

Det er fagbevegelsens ryggmargsrefleks å kjempe for at medlemmene skal få høyere lønn, men med høyere lønn kommer også økt kjøpekraft og et høyere forbruk.

Frikjøpes til miljøarbeid

– Vi kan ikke lenger slenge rundt oss med ressursene som en full sjømann på byen, påpeker hovedverneombud i Nedre Eiker kommune, Tor Arne Bjørn. Nå skal han drive med miljøopplysning på heltid.

Bjørn er med på ett av miljøprosjektene som Fagforbundet støtter. Det handler om å benytte verneombudene til miljøarbeid som går på det ytre miljø, altså en utvidet forståelse av Møen i HMS.

– Da Arbeidsmiljøloven skulle revideres, kom en innstilling fra blant andre Fagforbundet, om å tilpasse verneombudets rolle til dagens arbeidssituasjon. Vi har kommet så langt i å trygge arbeidsmiljøet, at verneombudet kan bruke tida litt annerledes. Da loven kom i 1977, var

det andre ting å passe på. Sjansen for å få noe hardt i hodet er mye mindre i dag, sier Bjørn.

Innstillinga kom ikke med i Arbeidsmiljøloven, men Bjørn tenkte likevel at dette var en unik mulighet til å revitalisere verneombudenes rolle i arbeidslivet.

Egen ekspertise

Den tidligere nordsjødykkeren har vært nestleder i Fagforbundet Nedre Eiker og

har hatt en god dialog med tillitsvalgte. Nå er det to år siden opplæringa av verneombudene startet. 45 verneombud

pluss virksomhetsledere i kommunen fikk samme opplæring som konsulenter i miljøfyrtårnsystemet.

Miljøgjengen i Nedre Eiker: Foran fra venstre: Tor Arne Bjørn, Kirsten Leidal, Stiftelsen Miljøfyrtårn og Ketil Fløgstad, Totalmiljø AS.

FOTO: PER FLAKSTAD, FAGBLADET

FOTO: TROND ISAKSEN

Fornøyde: Slitne syklister fra Fagforbundet Buss- og Sporveisarbeiderforeninga i Trondheim ble møtt av fagforeningskamerater i Oslo.

På direkten: NRK tok i mot syklistene og sendte direkte fra Youngstorget. Her intervjues John Peder Denstad.

Syklet til hovedstaden for kollektivtrafikken

Fagforbundsukene nærmer seg. Bussjåfør John Peder Denstad og sju medlemmer av Fagforbundets Buss- og sporveisarbeiderforening i Trondheim, syklet inn på Youngstorget i Oslo til applaus. De hadde da vært på landeveien mer enn ett døgn.

Målet var hovedstaden, samferdselsminister Liv Signe Navarsete og statsminister Jens Stoltenberg. Bussjåførene ønsker støtte til å få reversert et vedtak om bruk av anbud i kollektivtrafikken i Trondheim.

– Vi har syklet hit til Oslo for å løfte saken opp på et nasjonalt nivå. Og få den rødgrønne regjeringen og Arbeiderpartiet sentralt til å gjøre noe med situasjonen i kollektivtrafikken i Trondheim, sa

Denstad i sin appell. Han krevde at sentrale myndigheter nå må ta ansvar for en så viktig sak som konkurranseutsetting og privatisering er for kollektivtransportens framtid.

Navarsete og Stoltenberg kom ikke, men Kleiv Fiskvik fra LO Oslo, Geir Mosti fra LO og Finn Jota fra Arbeiderpartiet var til stede sammen med fagforeningskamerater fra forskjellige forbund.

Stein Guldbrandsen fra AU i Fagforbundet tok også stolt i mot de noe utradisjonelle bussjåførene. Han understreket at trønderne hadde hundre prosent støtte i Fagforbundet og i LO.

KARI-SOFIE JENSSEN | kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no

Fagforbundet støtter TV-aksjonen

Fagforbundet sentralt støtter årets TV-aksjon med 100 000 kroner, og oppfordrer medlemmer og tillitsvalgte i Fagforbundet til å støtte aksjonen ved å melde seg som bøssebærere og gi penger.

– Spørsmålet er om vi har mot til å si ifra når vi når et punkt hvor det er nok materielle goder, og ta velferden ut på andre måter. Kan vi veksle det inn i tid? Gjennom kortere arbeidsdag eller mer ferie? undrer Steinsholt.

Reell trussel

I en undersøkelse Sentio har gjort for OSS tillitsvalgte, trodde om lag 63 prosent av de spurte at klimaendringene vil påvirke livet deres i løpet av de neste ti åra.

– Her om dagen fikk jeg en telefon fra foreldrene mine i Vestfold, det hadde plutselig kommet en storm over dem. De har lagt merke til at været oppfører seg annerledes enn før, og siden de er over 80 år gamle, så har de et godt sammenligningsgrunnlag, sier Steinsholt.

Klimaendringer er en god grunn til å

oppretholde en sterk offentlig sektor, mener han.

– Det er jo et tema i seg selv – hvordan forberede seg på endringene. Noen praktiske eksempler er økt skredfare og at vi i større grad må planlegge boligbygginga. Jeg leste at det var noen bygg nede ved vannkanten i Tromsø som ble vanskelig å få forsikring på. Den type problemstillinger kommer vi til å se mer av i årene som kommer.

Fagforbundet jobber for å styrke en offentlig sektor som kan forberede oss på klimatiske endringer, endret flyktnin-gemønster og en turbulent økonomi.

– Det er vanskelig å få til god fleksibilitet på uforutsette hendelser uten en sterk offentlig sektor, avslutter Steins-holt.

Og avfall er verdifullt. Mens du må betale 1000 kroner tonnet for restavfall, så får du faktisk betalt 1000 kroner hvis du leverer et tonn sortert mykplast.

Det miljøvennlige verneombud er ett av flere prosjekter i «Livskraftige kommuner», i KS sin regi. Målet for Nedre Eiker var at alle kommunens virksomheter skulle bli miljøsertifisert innen 2008.

– Jeg tror ikke vi greier riktig alle, men det skal ikke gå langt ut i 2009 før målet er nådd.

Pengestøtte fra Fagforbundet har vært en viktig forutsetning. Nå frikjøper forbundet Tor Arne Bjørn 100 prosent, så han kan veilede andre kommuner som ønsker å gjøre det samme. Han anslår at det finnes 20–25 000 verneombud i alle landets kommuner, og legger du til virksomhetslederne, får vi en hel miljøhær.

– Vi har bevist at vi kan greie det med de ressursene og rammene som allerede er der. Nå skal vi spre det glade budskap – og jeg er 99,8 prosent sikker på at dette blir tatt inn i Arbeidsmiljøloven neste gang den skal opp, fastslår Bjørn.

– Vi endret litt på 40-timers-kurset som er obligatorisk for å bli verneombud, og vips, så fikk vi egne «miljøeksperter», med myndighet til å miljøsertifisere virksomheten. Vi har spart nesten en million kroner i konsulentutgifter, sier Bjørn.

En viktig del av miljøsertifiseringa, går på å begrense mengden restavfall.

– Henting av avfall ble ei nøtt å få til. Skoler og barnehager defineres som privathusholdning, mens næringsbygg har helt andre vilkår. Det var vanskelig å få på plass gode avtaler for alle de rundt 50 virksomhetene i kommunen. Men det løste seg til slutt.

Plast gull verdt

På energifronten sparte kommunen 10-15 prosent av strømforbruket på å bevisstgjøre de ansatte. Det er ikke bare de ansatte som plukker det opp, men også brukere og pårørende.

– Spesielt barna i barnehagene tar dette til seg. Jeg har selv barn i barnehage, og blir arrestert på flekken hvis jeg kaster youghurtbegeret i feil dunk, ler Bjørn.

PERSPEKTIV

ILLUSTRASJON: TRUDE TJENSVOLD

SVERRE THORNES
Konsernsjef i KLP

KOMMENTAREN

Innsats som lønner seg!

MÅLRETTE HMS-ARBEID og fokus på arbeidsmiljø er viktig i arbeidet med å sikre trygge pensjonsordninger i fremtiden. Vi i KLP vet at satsing på HMS kommer alle parter til gode: det er rett og slett en vinn-vinn situasjon!

OFFENTLIG SEKTOR er landets største tjenesteprodusent. Tjenester som sykehjem, barnehager, skoler, renovasjon og veier er vi alle avhengige av. I kommune- og helsesektoren har vi de siste årene hatt en dramatisk nedgang i den gjennomsnittlige pensjoneringsalder. I 1996 var pensjoneringsalderen på 57,8 år, mens vi nå er vi nede i under 55 år. Det er en reduksjon på hele tre år bare i løpet av ti år og gir grunn til bekymring.

Dette er en utvikling som har store menneskelige og økonomiske konsekvenser, og ikke minst handler det om at masse kompetanse og arbeidskraft forsvinner ut av arbeidslivet.

MÅLRETTE HMS-ARBEID og fokus på arbeidsmiljø er viktig for KLP i arbeidet med å sikre trygge pensjonsordninger for fremtiden. Vi har i dag et løpende samarbeid med 120 kunder i forskjellige HMS-prosjekter og tiltak over hele landet. Vi deltar aktivt som veiledere og bidrar i prosjektgrupper og styringsgrupper. I mange tilfeller bidrar vi også økonomisk for at de mest spennende tiltakene kan gjennomføres.

Prosjektene har forskjellige mål og tiltak, men alle søker de å fremme et godt arbeidsmiljø og skape et friskere arbeidsliv. For oss er det viktig å løfte frem de vellykkede prosjektene: En god idé kan deles og gjennomføres også hos andre.

Som den største leverandøren av offentlig tjenestepensjon har KLP både interesse av – og et reelt ansvar for – å hjelpe våre kunder til å hindre utstøting fra arbeidslivet. Uføreutviklingen og lav pensjonsalder er ikke bare et spørsmål om pensjonskostnader – de menneskelige og samfunnsmessige kostnadene er de største. For mange arbeidstakere oppleves arbeidslivet som krevende i forhold til effektivitet og fleksibilitet, ikke minst gjelder dette arbeidsplasser som er spesielt belastet med høyt sykefravær og tidlig yrkesavgang.

Siden 1990 har andelen uføretrygdde i helse- og kommunesektor blitt nesten doblet. Økningen alene tilsvarer et tap av nær 20 000 velkvalifiserte årsverk i kommune og helsesektor. Hender og hoder vi kan trenge. Arbeidskraft vi har behov for. Derfor må trenden snus.

DET ER INGEN TVIL om at arbeidsgivere tar disse utfordringene på alvor og gjør mye for å øke arbeidsnærvær og trivselen på arbeidsplassene. I dette arbeidet opplever KLP at kundene i økende grad søker etter kunnskap om hvilke tiltak som nytter for å få folk til å stå lenger i arbeid.

Dette er en av grunnene til at KLP har økt sin innsats på dette feltet. KLPs HMS-team har spesialkompetanse på arbeidsmiljøutvikling og livsfasepolitikk. De siste ti årene har vi samarbeidet med kommuner, helseforetak og bedrifter i arbeidet med å bidra til helsefremmende og inkluderende arbeidsplasser.

ERFARINGENE VISER at de samfunnsmessige gevinstene er store for de virksomhetene som lykkes:

- Økt arbeidsglede og trivsel på arbeidsplassen
- God kvalitet på tjenestene og fornøyde brukere
- Økt tilgang på arbeidskraft
- Lavere sykefravær og pensjonsuttak
- Bedret omdømme

KLP SER AT DE SOM GÅR FORAN OG TAR ANSVAR for å bedre eget arbeidsmiljø er fremtidens attraktive arbeidsgivere. Hvert år deler vi ut KLPs arbeidsmiljøpris i tre kategorier: Kommune, helseforetak og bedrift – til virksomheter som har tenkt nytt og gjort en innsats for å bedre arbeidsmiljøet. Det er et håndslag til de som vinner og forhåpentligvis en gulrot for den som lurar på å gå i gang – men det er også en markering av at pensjonspolitiske spørsmål henger tett sammen med et perspektiv på hvordan vi vil at arbeidslivet skal utvikle seg.

Fast ansettelse etter arbeidsmiljøloven § 14-9

Eidsivating lagmannsrett avsa i september en dom der hjelpepleier A som arbeidet i midlertidige stillinger ved Sykehuset Innlandet, fikk medhold i kravet om fast ansettelse i henhold til arbeidsmiljøloven § 14-9, den såkalte 4-årsregelen.

Hjelpepleieren har vært tilknyttet sykehuset i midlertidige stillinger fra oktober 2001 til november 2007. Arbeidsforholdet inneholder hospitering, arbeidstiltak i regi av arbeidsformidlingen, tilkallingsvakter før og under utdanning til hjelpepleier, vikar i 100 prosent stilling og fra 2005 praksisplass i forbindelse med tverrfaglig videreutdanning.

Stevning om krav om fast ansettelse ble sendt tingretten 2007, og dom avsagt 14. januar 2008; Sykehuset innlandet ble frifunnet.

A anket tingrettens dom inn for

Eidsivating lagmannsrett. Sykehuset Innlandet mener anken må forkastes og anfører at sysselsettingsperioden bl.a. inneholder tilsetting i henhold til 14-9 første ledd bokstav c (praksisplass). Sykehuset skriver: «A kan ikke påberope seg fireårsregelen i § 14-9 femte ledd. Arbeidsmiljøloven setter ikke forbud mot midlertidige ansettelser. Det følger av bestemmelsen at ansettelser etter første ledd bokstav c, d og e ikke skal telle med ved vurderingen av om arbeidstaker har vært sammenhengende midlertidig ansatt i mer enn 4 år. I vår sak fører det til at sysselsettingsarbeidet fra oktober 2001 til mars 2003 ikke skal telle med, og heller ikke praksisarbeidet i 2005 og 2006.»

Lagmannsretten har en annet syn på saken, og har kommet fram til at A har krav på 50 prosent stilling etter

fireårsregelen i Arbeidsmiljølovens § 14-9 femte ledd, og skriver blant annet «Arbeid som tilkallingsvikar skal telle ved beregning av fireårsregelen ... Lagmannsretten er enig med tingretten i at A er blitt tilkalt i korte vikariater og at de har vært kortere enn oppholdet mellom dem. Men slik lagmannsretten ser det, kan ikke det være avgjørende når tilkalling etter et slikt mønster har vært sammenhengende over tid. Kravet er sammenhengende, ikke kontinuerlig ... Lagmannsretten er enig med A i at vikariatet i 50 prosents stilling i forbindelse med videreutdanningen, ikke kan regnes for praksisarbeid etter § 14-9 femte ledd bokstav c, og følgelig må regnes med ved beregning av fireårsregelen i femte ledd. Lagmannsretten mener videre at A i perioden «... hele tiden i det vesent-

lige har arbeidet som vikar ved sykdom og særlig i helgene. Som følge av at hjelpepleierne har krav på fri hver tredje helg, har sykehuset et særlig behov for stillinger med lave stillingsprosenter ... Lagmannsretten ser det slik at det A har hatt sammenhengende, er et vikariat av en viss størrelse».

Dommen gir en viktig klargjøring av uttrykket «sammenhengende midlertidig ansatt» i Arbeidsmiljølovens § 14-9 (5). Særlig innenfor sykehus og omsorgssektoren hvor det brukes mye tilkallingsvikarer vil dommen kunne få stor betydning for disse gruppenes stillingsvern. Dommen er riktig, og med den begrunnelse lagmannsretten gir skulle den også tåle en eventuell overprøving i Høyesterett, uttaler Monsen.

oss dommen har falt

KORT SAGT

Kartlegging av oppdragstakere

Fra desember 2007 til november 2009 skal FAFO gjennomføre et prosjekt for Fagforbundet. Bruk av oppdragstakere i norske kommuner skal undersøkes.

FAFO skal gi Fagforbundet et kunnskapsgrunnlag for utforming av god arbeidslivspolitik for oppdragstakerne.

Forsker Leif Moland forteller at FAFO er godt i gang med arbeidet for å få kartlagt bruken av oppdragstakere i Norge. Det er etablert kontakt i tre-fire bydel/kommuner. Her skal oppdragstakere, arbeidsgivere og tillitsvalgte intervjues. Moland har også kastet sine forskerøyne på Stavanger kommune spesielt. Der har de jobbet med saken i flere år, og det ser

ut til at de ikke lenger har oppdragstakere, bare ansatte i kommunen.

I løpet av et par uker sendes det ut en undersøkelse til samtlige kommuner i landet. Her vi man spørre om hvor mange oppdragstakere kommunen har og om dette er noe det blir mer eller mindre av.

Rødgrønt ansvar for unge uten arbeid

Leder i Fagforbundet Ungdom, Linn Hemmingsen, er fornøyd med årets statsbudsjett hvor en ny ungdomsgaranti blir innført.

– At regjeringen nå kommer med en garanti som sikrer ungdom under 25 år jobb i form av arbeidsmarkedstiltak er viktig for de ungdommene som i dag går ledige, mener Hemmingsen. Spesielt vil dette komme unge funksjonshemmede og innvandrerungdom til gode.

Kampsak

Ungdomsgarantien ble første gang innført av Ap i 1995. All ungdom mellom 20 og 25 år skulle sikres enten jobb, utdanning eller kompetansegivende opplæring i en ledighetsperiode på seks måneder. Bondevikregjeringen fjernet ordningen i 1998. Ungdomsgarantien har siden vært en av de viktigste kampsakene for fagbevegelsens ungdom.

– Ungdomsgarantien må sikre ungdom rett til et tilbud om jobb eller utdanning. Når arbeidsledigheten øker, øker den mest blant de yngre arbeidstakerne. Vi vet også at drop-out prosenten stiger, og dette fører til at mange unge mangler relevant utdanning for framtidig arbeid. Det de unge trenger, er en rett som gjør at de blir fulgt tett opp gjennom NAV. Derfor er det skuffende å se at regjeringen innfører garantien delvis, gjennom arbeidsmarkedstiltak, men unnlater å gi en rett til utdanning for de mellom 20 og 24. I tillegg hadde vi håpet

at regjeringen hadde redusert tiden de unge har rett på tilbud fra seks til tre måneder. Dette vil vi i Fagforbundet arbeide videre for, sier Linn Hemmingsen.

Ungt engasjement hjelper

Fagforbundet Ungdom har siden Fagforbundet ble stiftet hatt ungdomsgarantien som en av sine hovedsaker. Et av

tiltakene ble gjennomført høsten 2007, i form av en postkortaksjon sammen med AUF, rettet mot daværende Arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen. Aksjonen hadde et klart budskap: «Gi oss ungdomsgarantien!».

KARI-SOFIE JENSSEN | kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no

Vi trenger mot til å fjerne fattigdommen

Det er utgangspunktet for Sosialistisk kors sangspill; «En sang til motet» som framføres på Fagforbundets fattigdomskonferanse 22. oktober.

– «Finnes her sult og nød, skyldes det svik», heter det i «Til ungdommen». Det sier oss at fattigdom er noe vi kan gjøre noe med, men vi trenger vilje og mot for å få gjort det. Det sier Dag Christiansen, rådgiver i Fagforbundet og medlem i Sosialistisk kor. Idéen om et syn-

gespill ble født etter fjorårets konferanse. – Det er et forsøk på å beskrive internasjonal og norsk fattigdom,

gjennom forskjellige kunstneriske uttrykk. Her blir det musikk fra revyscenen i Norge, Elvis og Brecht. – Vi har hatt som ambisjon å bruke andre virkemidler for å si noe om hvordan det er å være fattig, avslutter Dag Christiansen.

Slik gjør du lønnssjekken

Fagforbundensukene skal gå fra 3. til 14. november 2008. I løpet av disse to ukene skal vi være synlige og nære ute på arbeidsplassene. Som en av flere mulige aktiviteter har vi foreslått at de lokale tillitsvalgte kan tilby medlemmene å sjekke om de får riktig lønn. Her følger noen tips for de som ønsker å foreta lønns- og kontrakt-sjekk for medlemmene.

Fagforbundets medlemmer har ulike lønnsvilkår alt etter hvilken tariffavtale de er del av. For at et arbeidsplassbesøk med lønns- og kontraktssjekk skal fungere, er planlegging og forarbeid halve jobben.

Dere må informere om tid og sted for besøket, samt hva medlemmene må ha med seg av lønnsslipper, arbeidskontrakter o.l. Under Fagforbundensukene vil forbundets forhandlingsenhet ha ekstrasberedskap på telefonen slik at dere raskt kan få råd og bistand til spørsmål som kan dukke opp. Det er etablert en egen telefontjeneste som vil være betjent fra kl. 09.00 til kl. 19.00 mandag til fredag under Fagforbundensukene.

Før du drar

Før dere reiser ut på arbeidsplassbesøk må dere sørge for at dere vet hvilken tariffavtale som gjelder på arbeidsplassen, og hva innholdet i avtalen er. Dere må sette dere inn i sentrale og lokale særavtaler og særbestemmelser som har betydning på arbeidsplassen og innholdet i avtalene. Sjekk også hvilken pensjonsavtale eller pensjonsordning arbeidsplassen er omfattet av. Dere bør også sjekke antall ansatte og medlemmer ved virksomheten (der dette er mulig).

Det er viktig å ha med seg gjeldende lov og avtaleverk på arbeidsplassbesøk. Det gjelder for eksempel gjeldende tariffavtaler, sentrale og lokale særavtaler/særbestemmelser, Arbeidsmiljøloven, Ferieloven, og arbeidsreglement for arbeidsplassen. Husk også vervemateriell og innmeldingsblanketter

Når du sjekker lønna

Er arbeidsavtalen i samsvar med bestemmelsene i Arbeidsmiljøloven § 14-6? Ved flere arbeidsforhold (som to deltidsstillinger) i kommunen eller virksomheten må dere sjekke om det foreligger arbeidsavtale for alle arbeidsforholdene. Er stillingsstørrelsen i arbeidsavtalen i samsvar med det som faktisk jobbes? For medlemmer som er midlertidig ansatt må dere sjekke om avtalen om midlertidig tilsetting er gyldig etter Arbeidsmiljøloven § 14-9. Dere må også sjekke om datoen for beregning av lønnsansiennitet stemmer.

Lønnsslippen

Sjekk om vedkommende har riktig stillingskode og stillingsbenevnelse i arbeidsavtalen. Er stillingsstørrelsen riktig?

Dere må gå gjennom selve lønnsslippen og sjekke om grunnlønn er i samsvar med tariffavtalen, lokale forhandlinger og lokale særavtaler. Foreligger det kompetanse eller utdanning som ikke blir godtgjort? Hvis f. eks arbeidstaker er fagarbeider, men lønnes som ufaglært. Er tilleggslønn riktig utregnet? Gis det tilleggslønn for annet enn det som er nedfelt i tariffavtalen? Er ubekvemstillegg som ikke utbetales som tilleggslønn riktig medtatt eller utregnet for perioden? Er det riktig antall arbeidstimer for perioden og er timesatsen i samsvar med arbeidstiden (37,5 – 35,5 eller 33,6 timers uke)? Ved overtid eller forskjøvet arbeidstid – er det riktig antall timer for perioden og stemmer satsen med tariffavtalen?

Dette er et sammendrag av et hefte om lønnssjekk som er grundigere og inneholder viktige sjekkpunkter om lønn og kontrakt til bruk på arbeidsplassbesøkene.

Heftet kan bestilles på postavd.: **intern.post@fagforbundet.no**

ANNE KATHRINE ELLILA | anne.kathrine.ellila@fagforbundet.no

Fagforbundet siden sist

■ Arbeidsutvalget har bevilget kroner 60 000,- til at ambulansefaget skal delta på Yrkes-NM i Stavanger. Ambulansefaget er invitert til å delta som demonstrasjonsfag under NM for yrkesfag i Stavanger i oktober. Støtten skal finansiere at tre skoler gis anledning til å delta med to elever og en lærer fra hver. Reiseutgifter og opphold for 9 personer pluss utstyr og stand er stipulert til 60 000,- kroner.

■ Pensjonerte og uføre medlemmer har store kunnskaper som Fagforbundet trenger. Et utvalg har sett på hvordan disse kunnskapene kan brukes i det yrkesfaglige arbeidet. Utvalget anbefaler fagforeningene i størst mulig grad å nyttiggjøre seg pensjonister og uføre medlemmers kunnskap og kompetanse. Utvalget anbefaler at fagforeningene tar kontakt med pensjonerte og uføre medlemmer i fagforeningen med spørsmål om de har lyst til å gjøre en innsats for Fagforbundet.

■ LO har sendt ut innkalling til sin 32. ordinære kongress fra 11.–15. mai 2009 i Folkets Hus, Oslo. Med bakgrunn i bl.a. LOs debatthefte har fagforeningene og fylkeskretsene sendt inn forslag. To arbeidsgrupper med representanter fra forbundsstyret og landsstyret har utarbeidet kommentarer/innstillinger til innkomne forslag, samt utarbeidet nye/endrede forslag. Forslagene vil bli lagt fram for forbundsstyret.

■ To personer fra sentralt ungdomsutvalg er tatt ut til å delta på UNI-Europas ungdomskomitémøte som holdes i Barcelona 23.-25. oktober 2008. Møtet skal videreutvikle UNI-Europas ungdomsaktivitet, vedta en ny handlingsplan samt velge en ny ledelse. Tema for årets møte er «Stand up for your rights.»

■ Likelønn: LO-sekretariatet vedtok i dag enstemmig en uttalelse om likelønn i åtte punkter. Uttalelsen er et svar på Likelønnskommisjonens innstilling, som LO mener er mangelfull på flere områder. LO vil ha tiltak på områder som ufrivillig deltid, likestilling av arbeidstid for helkontinuerlig skift og sammenlignbar turnus, sosial dumping og det kjønnsdelte arbeidsmarkedet – alt dette er områder som er mangelfullt behandlet av Likelønnskommisjonen.

■ Vil ha pappa hjem: LO krever at foreldrepermisjonen utvides til 52 uker med full lønn. Samtidig skal det sikres en likere fordeling av permisjonen mellom mor og far. Tiltakene kan koste rundt 6 milliarder kroner. Utvidet og likere fordelt foreldrepermisjon er et kraftfullt likelønnsstiltak, og vil over tid redusere lønnsgapet mellom kvinner og menn i hele arbeidslivet mener LO. I høringsuttalelsen påpekes det at en likere fordeling av innsats mellom kvinner og menn i omsorg utenfor arbeidslivet er en nøkkel til utjevning av lønnsforskjeller mellom kvinner og menn.

UTGIVER: Fagforbundet
ANSVARLIG REDAKTØR: tone.zander@fagforbundet.no
FAGREDAKTØR: geirmund.jor@fagforbundet.no
I REDAKSJONEN: nils.fredrik.hansen@fagforbundet.no
ellisiv.solskinnsbakk.selines@fagforbundet.no
kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no
randi.tevik@fagforbundet.no

LAYOUT: kjell.olufsen@fagforbundet.no
REDAKSJONEN AVSLUTTET: 14. oktober
OPPLAG: 18 500
TRYKK: Aktietrykkeriet

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

Kirsti Rørmyr

Det var i mars i år at de satte i gang det systematiske arbeidet med å finne ut av problematikken ufrivillig deltid og midlertidighet. Hittil har 52 medlemmer økt stillingsprosenten og fått midlertidig tilsetting omgjort til fast stilling, et resultat Rørmyr gleder seg over.

Jobber alltid

Små stillinger og midlertidig tilsetting er et utbredt fenomen i mange kommuner.

I helsesektoren i Halden gjør Fagforbundet noe med denne situasjonen. – Vi har i en årrekke sett at folk blir utnyttet. Istedenfor en fast stilling i høyere stillingsprosent, tar ansatte tilfeldige enkeltvakter for å fylle opp. Mange tør ikke si nei til ekstravaktene, i frykt for ikke å bli oppringt neste gang. I forbindelse med

kartlegginga fant vi ansatte som ikke har hatt ferie på mange år, og mange som jobbet langt over 100 prosent.

– De med de minste stillingene jobber nesten alltid, sier Rørmyr.

Mer enn fast stillingsprosent

Fagforbundet har hittil fått inn 110 saker, hvor foreløpig 52 er avklart og medlemmene har vunnet fram, og fått høyna stillingsprosenten til fast stilling.

– Vi har krevd fast ansettelse i den stillingen de faktisk arbeider, sier Rørmyr, og henviser til arbeidsmiljølovens paragraf 14.9, hvor de faktiske behov for arbeidskraft skal legges til grunn for fast ansettelse. Per dato har Rørmyr 58 saker i bevegelse, tre av disse i tvist etter arbeidsmiljølovens paragraf 17.3.

– Konkret hjelp og synlige resultater for enkeltmedlemmer er det beste verveargumentet en fagforeninga kan ha.

oss aktuell tillitsvalgt

oss@fagforbundet.no

I mars i år satte de i gang det systematiske arbeidet med å finne ut av problematikken ufrivillig deltid og midlertidighet. Hittil har 52 medlemmer økt stillingsprosenten og fått midlertidig tilsetting omgjort til fast stilling, et resultat Rørmyr gleder seg over.

– Det er tidkrevende å dokumentere at mange har arbeidet mye mer enn sin faste stilling i flere år. Grunnlag for å fremme krav om større stillinger er et tverrsnitt av de siste fire åra, sier Rørmyr. Blant medlemmene som har ønsket høyere fast stilling, er kun fire menn. Dette bekrefter at spørsmålet om økt, fast stilling i helse- og omsorgssektoren først og fremst angår kvinner.

Konkrete resultater verver

Fagforbundet Halden hadde som mål å verve 60 nye medlemmer i 2008, til nå er tallet 110. – Det må du få med, sier Rørmyr, som ikke er i tvil om at konkret hjelp og synlige resultater for enkeltmedlemmer er det beste verveargumentet en fagforeninga kan ha. De nyinnmeldte i Fagforbundet Halden er både tidligere uorganiserte og Deltamedlemmer.

RANDI TEVIK |
randi.tevik@fagforbundet.no

oss kurs & konferanser

■ 3.–14. november Fagforbundsukene

I uke 45 og 46 er det klart for Fagforbundsukene. Da skal hele organisasjonen mobiliseres for å gjøre forbundet vårt enda bedre. Følg med på oppslag og på hjemmesidene til fylkene. Her blir det massevis å være med på! Det ventes at alle tillitsvalgte er med på å ta i et tak.

■ Vinter og Medbestemmelse og tillitsvalgtordning

Kirkens Arbeidsgiverforening og arbeidstakerorganisasjonene arrangerer kurs i medbestemmelse og tillitsvalgtordning. Dette er en oppfølging av tilsvarende kurs for et par år siden.

Ett eller flere kirkelige fellesråd kan, sammen med de lokale tillitsvalgte/fagforeningene arrangere temadag el lign om Hovedavtalen, eller få hjelp til å etablere tillitsvalgtordning for en virksomhet/et område. Fellesrådet/fellesrådene må legge til rette praktisk. OU-styret tilbyr kostnadsfri bistand fra KA og en eller flere arbeidstakerorganisasjoner sentralt.

Mer på www.ka.no

■ Arbeidstid og arbeidsplanlegging Dagskurs for kirkelig ansatte 2008/2009

KA og arbeidstakerorganisasjonene inviterer i fellesskap ledere og tillitsvalgte/ansatte til kurs om arbeidstid og arbeidsplanlegging. Kursene vil ta for seg regler, metode og praktiske/konkrete sider ved arbeidsplanlegging. Det er viktig at arbeidsgiver og arbeidstakere melder seg på sammen.

Hamar 12.1.09 (påmelding innen 19.12.08), Ålesund 10.3.09 (påmelding innen 16.02.09) Skien 17.3.09 (påmelding innen 23.02.09).

Mer på www.ka.no

■ vår 2009 Deltidsstudiet Serviceledelse

Kommunal Kompetanse inviterer til deltidsstudiet Serviceledelse, som gir 15 studiepoeng. Det stilles stadig nye krav til førstelinjetjenesten i offentlig sektor, og Kommunal Kompetanse har i samarbeid med Høgskolen i Bodø utarbeidet et studium som skal dekke dette kompetansebehovet. Studiet passer for ansatte i det offentlige, spesielt ledere og medarbeidere i servicetorg og førstelinjetjenesten. Medlemmene kan søke forbundet om støtte til etter- og videreutdanning. Forbundet dekker også kr 1000,- av studieavgiften for medlemmene.

oss redaksjonen

oss@fagforbundet.no

Send oss en e-post og si din mening og kom med tips!

oss nytt om navn | oss@fagforbundet.no

Fagforbundet Sola avd. 458 har nylig hatt endring i de sentrale tillitsvalgt-funksjonene. **RUTH TORILL ÅRSVOLD** gikk den 1. juli 2008 over i ny jobb og sluttet som HTV. Fra dette tidspunkt har

ERNST SCHØNBORG gått inn i 60% stilling som HTV og 20% som leder. **ANNE KRISTINE HELLELAND** er kommet inn med 40% stilling som HTV.

EDGAR FALK BAKKE er ny ungdomstillitsvalgt i Hordaland, da forgjengeren fikk ny jobb som måtte prioriteres.

BRITT DANIELSEN er tilsatt som rådgiver i Omstillingsenheten. Hun begynner 6. oktober

RANDI TEVIK er tilbake på informasjonsavdelingen 6.oktober. Randi har vært utplassert hos ISKA (Internasjonalen for stats- og kommuneansatte) i et år. Nå er hun altså på plass og klar for å gjøre Oss tillitsvalgte enda bedre.

Avd.684 Fagforbundet Øyer har fått ny plasstillitsvalgt på Rådhuset. Hennes navn er **JANE GARSTED** og jobber på avd. Skatt og innfordring. Hun har også fått ny plasstillitsvalgt i ungdomskolen. Hun er en av kommunens to ledende renholdere.

ASLAUG HUSA har etter 20 år som hovedtillitsvalgt i Helse Stavanger HF overtatt vervet som konserntillitsvalgt i Helse Vest RHF etter Eli Moldeklev.

KNUT IVAR EGSET fikk tildelt Tillitsvalgtprisen, og han sier dagene ofte er en kamp mot sjefene. Prisen ble delt ut under LOS fylkeskonferanse i Ålesund. Egset er hovedtillitsvalgt i Fagforbundet i Helse Nordmøre og Romsdal. Han har blant annet frontet de ansattes situasjon i helseforetaket der 180 ansatte tidligere i år fikk beskjed om at de kan bli overtallige, eller må gå over i andre stillinger. – Jeg ble både rørt og stolt på en gang. Det var utrolig stort. En sånn pris henger høyt blant de tillitsvalgte, sa han til NRK.